

Създаване на модерна конституция за независима Шотландия

BUILDING A NEW
SCOTLAND

Резюме

Въведение

Този четвърти документ от поредицата „Изграждане на нова Шотландия“ представя:

- как хората в Шотландия могат да оформят начина, по който ще работи една нова независима държава
- как независимостта може радикално да измести властта, като замени суверенитета на Уестминстър със суверенитета на хората, които живеят в Шотландия
- как една писмена конституция може да заложи правата и равенството в основата си, включително чрез защита на правото на стачка и даване на конституционно признание на Националната здравна служба (NHS) в Шотландия
- как може да бъде разработена постоянна писмена конституция от хората в Шотландия и от техния избран парламент, давайки на Шотландия конституция, готова да поеме предизвикателствата на бъдещето

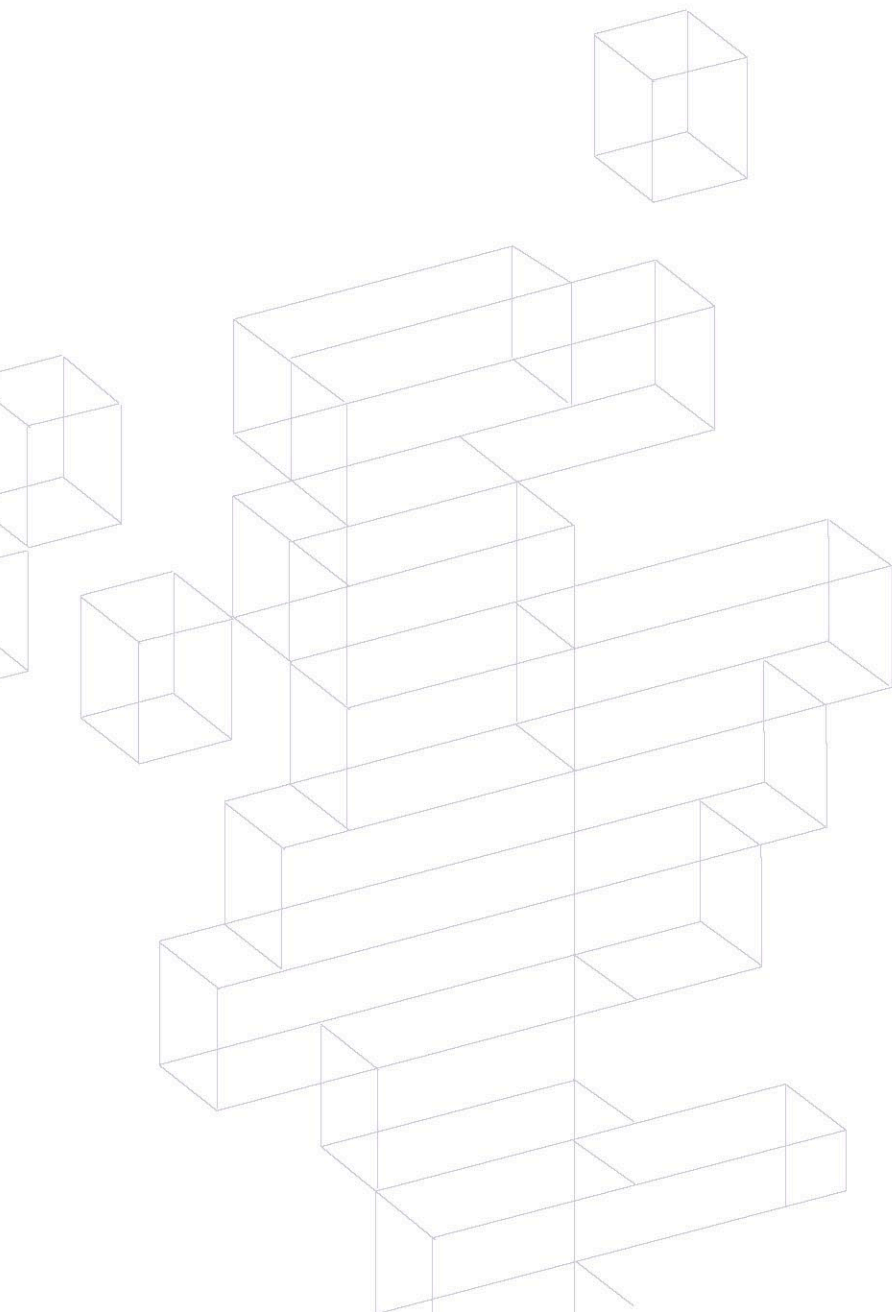
[Пълната публикация](#) предоставя повече подробности за тези предложения, анализ на доказателствата, които ги подкрепят, както и препратки към източници.

Защо Шотландия се нуждае от писмена конституция

Конституцията е набор от правила, които ръководят начина, по който работи една държава. Тя включва:

- принципите, определящи как трябва да се управлява държавата
- какви институции ще има държавата (като парламент, правителство и съдилища) и отношенията между тях
- как се управляват правомощията от тези институции
- ключови права и, в най-добрия случай, защита на равенството за хората в държавата

За разлика от повечето държави Обединеното кралство няма нито един конституционен документ. Вместо това има набор от закони, конвенции, прецеденти и съдебни решения. Концепцията за „устминстърски парламентарен суверенитет“, където крайната власт принадлежи на „короната в парламента“, е в основата на конституцията на Обединеното кралство.

Ефектът от парламентарния суверенитет на Обединеното кралство е, че Уестминстър може по всяко време с обикновено мнозинство във всяка камара на парламента да промени правомощията на шотландския парламент или правителство. Законите, приети в Шотландия от шотландския парламент, избран от народа на Шотландия, могат да бъдат отменени от парламента в Уестминстър. Всъщност дори самото делегиране може да бъде отменено от парламента в Уестминстър, който може да приеме закон за отмяна на Закона за Шотландия и за премахване на шотландския парламент.

Независимостта ще бъде възможност за хората в Шотландия да създадат постоянна, модерна, писмена конституция за Шотландия.

Един единствен писмен документ ще установи рамката за Шотландия като модерна, демократична държава. Това ще установи и защити правата на хората.

Правителството на Шотландия е ангажирано с разширяването и защитата на човешките права и гаранциите за равенство за хората в Шотландия. Въпреки това способността му да направи това е ограничена от споразумението за местно самоуправление. Независимостта би помогнала на Шотландия да осигури права и допълнително да вгради равенството, като ги постави в основата на своята конституция.

Конституция за независима Шотландия ще отбележи края на парламентарния суверенитет на Уестминстър в Шотландия.

Как да създадем модерна конституция

Правителството на Шотландия вярва, че конституцията на независима Шотландия трябва да се основава на суверенитета на народа и да отразява ценностите на Шотландия като модерна, демократична, европейска нация.

За да постигне това, Правителството на Шотландия предлага:

- временна конституция, която ще влезе в сила в деня на независимостта
- постоянна конституция, създадена от народа чрез законово упълномощена конституционна конвенция
- референдум, който да даде възможност на хората в Шотландия да се произнесат относно постоянната конституция

Временна конституция

Временната конституция на Шотландия ще бъде разработена чрез консултации и разговори с хората в Шотландия и ще се основава на здравите основи на вече съществуващото правителство. Тя ще влезе в сила в деня, в който Шотландия стане независима държава, осигурявайки стабилност и яснота, докато бъде разработена постоянна конституция.

Временната конституция ще опише типа държава, която ще бъде Шотландия: в момента на провъзгласяването на независимостта ще бъдем държава с конституционна монархия и парламентарна демокрация. Тя ще установи суверенитета на хората и ще определи ключовите институции на държавата, както и нейните демократични процеси и независими регулаторни и надзорни органи. Това би гарантирало, че институции като Правителството на Шотландия и шотландският парламент са отговорни пред хората. Това ще осигури конституционно признаване на NHS в Шотландия. Правителството на Шотландия също така предлага временната конституция на Шотландия да задължи Правителството на Шотландия да прилага ядрено разоръжаване след обявяването на независимостта.

Временната конституция ще включва правата на човека, посочени в Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ), както и основните международни договори за правата на човека, свързани с икономическите, социалните и културните права и правата на децата, жените, малцинствените етнически общности, хората с увреждания и бежанците, както и правото на здравословна околна среда. Временната конституция ще включва право на достъп до система за безплатно здравеопазване при необходимост и защита на правата на работниците, включително правото на стачка. Тя също така ще прилага гаранции за равенство и ще включва задължение за насърчаване на равни възможности за всички хора.

С обявяването на независимостта тези права ще обхващат както сфери, които в момента са делегирани, така и сфери, които са запазени. Делегираните сфери са тези, в които шотландският парламент има правомощието да създава закони, като здравеопазване и правосъдие. Понастоящем запазените сфери са тези, при които парламентът в Уестминстър има правомощието да приема закони, включително за външни отношения, трудово право и имиграция. С обявяването на независимостта всички закони, които са несъвместими с тези права в запазените сфери, могат да бъдат отменени.

Временната конституция също така би задължила шотландския парламент да създаде конституционна конвенция след обявяването на независимостта, да изготви постоянна писмена конституция за Шотландия.

Постоянна конституция

Изготвянето на постоянната конституция трябва да бъде споделено национално начинание. Това трябва да бъде приобщаващ и разширен процес, достигащ до всички хора в Шотландия. Членовете на Конституционната конвенция за Шотландия трябва да бъдат избрани от цяла Шотландия, като се гарантира, че широк кръг от хора, общности и организации, включително експерти и представители на различни групи в обществото, са включени в споделеното национално начинание за създаване на конституция.

Конституционната конвенция би трябвало да представи своята постоянна

конституция на шотландския парламент, като признае, че всяка модерна конституция трябва да бъде демократична и правно стабилна.

Проектът за постоянна конституция ще бъде разгледан от шотландския парламент, след което ще бъде представен на хората в Шотландия за одобряване на референдум. Ако бъде одобрена, тя ще стане постоянната писмена конституция на Шотландия.

Според Правителството на Шотландия постоянната конституция трябва да бъде жив документ, способен да се развива с течение на времето, за да остане актуален. Той обаче трябва да включва и конституционни гаранции, които не могат да бъдат променяни от правителство с обикновено парламентарно мнозинство, но които могат да бъдат изменяни, когато е необходимо.

Постоянната конституция ще бъде основата, върху която се извършва цялата парламентарна и правителствена дейност в независима Шотландия.

Защита на правата и равенството

Правителството на Шотландия се ангажира да насърчава силна култура на правата на човека в Шотландия, като гарантира, че конституционните права на човека и защитата на равенството се прилагат ефективно, наблюдават и докладват и че са налични достъпни средства за защита.

Правителството на Шотландия ще се счита за обвързано от същите международни договори и ще има, като отправна точка, същите международни задължения за правата на човека, каквито има Обединеното кралство към момента на обявяване на независимостта. Независимостта също би предоставила възможност на Шотландия да обмисли ратифицирането на допълнителни международни договори за правата на човека.

Заклучение

Независимостта ще позволи на хората в Шотландия да създадат конституция, която определя как ще работи държавата ни.

Една нова конституция ще ни позволи да поставим правата и равенството в основата на шотландската демокрация.

© Правителството на Шотландия, 2023 г.

ISBN: 978-1-83521-018-5

Публикувано от Правителството на Шотландия, юни 2023 г.

Изготвено за Правителството на Шотландия от APS Group Scotland, 21 Tennant Street, Edinburgh EH6 5NA PPDAS1151962 (06/23)